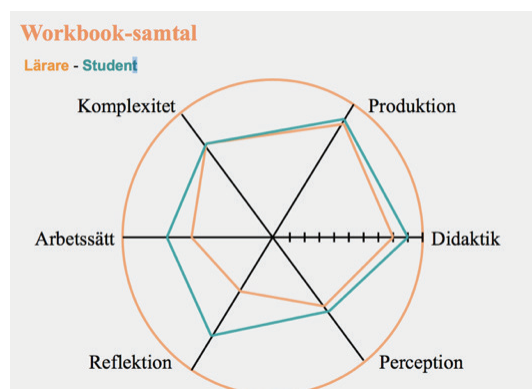

- **Perception.** Förmåga att urskilja stilar, kulturella särdrag. Förmåga att urskilja vilken funktion olika delar har i en komposition/gestaltning. Förmåga att urskilja detaljer som påverkar helheten samt att använda material på ett relevant/uttrycksfullt sätt.
- **Reflektion.** Förmåga att bedöma det egna arbetet samt att kunna ge argument för dess starka och svaga sidor. Förmåga att kvalitativt bedöma andras arbeten. Förmåga att kunna ta kritik, att söka inspiration samt att sätta mål för det egna skapandet.
- **Arbetssätt.** Förmåga att ta sig an arbetet med engagemang och intresse. Förmåga att planera sitt arbete som bland annat innebär att lämna in arbetet i tid. Förmåga att dra nytta av egna erfarenheter samt att arbeta självständigt.
- **Komplexitet.** Förmåga att problematisera och ställa nya frågor som är relevanta för området.
- **Didaktik.** Förmåga att lägga didaktiska perspektiv på aktuella arbetsområden. Förmåga att planera, genomföra och analysera didaktiska tillämpningar av kursens innehåll samt redogöra för metodiska ställningstaganden.

Bedömningsmatris vid workbookssamtal. I samtalet jämförs och diskuteras studentens självvärdering om hur denne når upp till målen med ansvarig lärares bedömning av studentens kunnande.

Av rättssäkerhetsskäl och för arkivering lämnar studenterna även in sina uppgifter på kursens lärplattform. Arbetet med workbook som examination och reflektionsverktyg involverar studenten i sin egen läroprocess vilket ställer krav på en viss självständighet och förmåga till självvärdering som ibland kan upplevas som påfrestande för studenterna. Vår erfarenhet visar dock att studenten successivt tar alltmer ansvar för sitt lärande och sin kunskapsutveckling efter övning i arbetssättet. Trots att metoden är tidskrävande så är dess positiva effekter övervägande då den inbjuder till en dialog mellan undervisande lärare i kursen och studenten kring frågor om lärande och utveckling.

Personal

Bifogad lärartabell visar vilka lärare som under 2018 arbetat i ämneslärarutbildningen med ingångsämne bild. Av tabellen framgår att det är 16 lärare som undervisar inom kurserna i bild på ämneslärarprogrammet. Av de sju lärare som undervisar minst 40 procent av heltid i kurserna är fyra utbildade lärare i bild. Två av de sju har doktorexamen, av samtliga 16 lärare är fem disputerade och av dem är en docent. Tre anställda av de 16 har tidsbegränsad anställning: en lektor och två adjunkter. Tre femtedelar av undervisningstiden i bildkurserna i programmet bedrivs av utbildade ämneslärare och knappt två femtedelar av undervisningstiden bedrivs av disputerad personal. Det är sammanlagt två adjunkter som är verksamma inom ämnes-VFU. Båda är tillsvidareanställda vid Lnu och är utbildade lärare i bild.

Tre av bildavdelningens adjunkter har en licentiatexamen. Samtliga av dessa licentiatuppsatser har en stark koppling till ämnet och till läroprocesser. Uppsatserna behandlar följande ämnen: *Vad kan en bildlärarutbildning på samtidskonstens grund erbjuda av transformativt lärande? Designprocessen som läroprocess i ett utbildningssammanhang*, samt *Medier, lärande och betydelsen av mediespecifika kunskaper i ett ämnesövergripande arbete i årskurs 8*. Lärarnas forskarutbildning har direkt betydelse för den bildpedagogiska utbildningens forskaranknytning. Då lärarna under sin utbildning varit verksamma motsvarande 50 procent som adjunkter inom lärarutbildningen och 50 procent som doktorander har många tillfällen funnits för att dela erfarenheter och frågor mellan forskarutbildning och lärarutbildning. Två av dessa lärare är i nuläget antagna som doktorander med finansiering

fram till en doktorexamen. Lärare 1 beräknas lägga fram sin avhandling hösten 2019 medan lärare 2:s disputation ligger några år fram i tiden. Två av avdelningens adjunkter arbetar med magisterstudier varav en blir klar inom läsåret 2018. Magisterstudierna finansieras av institutionen för musik och bild samt av centrala omställningsmedel.

Fyra av de lärare som undervisar i utbildningen har bildlärarexamen eller motsvarande. Flertalet av anställda lärare i ämnet bildpedagogik har någon form av konstnärlig grundutbildning. I ämnets utbildningar undervisar även två yrkesverksamma konstnärer. I september 2018 anställdes en lektor i bildpedagogik. Den nyanställda lektorn har disputerat inom konstvetenskap och har även bildlärarutbildning. Denna anställning bidrar till att säkra såväl bild- ämnets behov av vetenskaplighet som beprövad erfarenhet. För att ytterligare säkra den vetenskapliga/konstnärliga miljön inom grundutbildningen verkar ett antal lärare med konstnärlig utbildning anställda på timbasis. De adjunkter som varit verksamma under ett flertal år säkrar den ämnesteoretiska/didaktiska kompetensen inklusive VFU. Rekrytering av ytterligare personal som svarar upp till ämnets behov av olika kompetenser pågår. Närmast i tiden ligger en tillsättning av en konstnärlig lärare som beräknas vara genomförd under vårterminen 2019.

Lärarytbildningen vid Linnéuniversitetet har sin placering vid två campus. Ämneslärarytbildningen med inriktning mot bild erbjuds dock endast vid campus Kalmar. Oavsett placeringsort ingår samtliga lärare i ett gemensamt arbetslag för lärarytbildningen där undervisande och examinerande lärare samplanerar och utvecklar kurser inom utbildningen och där lärare med högst vetenskaplig kompetens ansvarar för utbildningens forskningsanknytning. Förutom de lärare som förekommer i lärartabellen anlitas även verksamma lärare från skolor i regionen som gästföreläsare för att ge utbildningen en verksamhetsnära anknytning.

Antal studenter

I ämneslärarytprogrammet ingång mot bild finns idag totalt 21 antagna studenter. För att kunna erbjuda en stimulerande utbildningsmiljö sker en samläsning med studenter som läser valbar kurs i bildpedagogik 1-30 hp inom grundlärarytprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem respektive årskurs 4-6. Samläsning sker med studenter som läser bildpedagogik som fristående kurs 1-90 hp. Kursplaner och innehåll i kurserna är utformade så att samläsning möjliggörs men med anpassning till de olika studentkategoriernas utbildningsplan och framtida profession.

Kompetensutveckling

Förutsättningar för kompetensutveckling diskuteras bland annat i samband med årliga utvecklingssamtal. Enligt avtal har adjunkter 10-15 procent av heltid att disponera till kompetensutveckling. Generellt reserveras omfattningen 15 procent för kompetensutveckling som är av särskilt strategiskt värde för verksamheten, exempelvis utbildning som höjer medarbetarens formella examen, eller insatser som behövs för att täcka upp ett bristområde. Vid ett flertal fall har ansökts om, och beviljats, så kallade "omställningsmedel" för att kunna erbjuda adjunkter upp till motsvarande 50 procents kompetensutveckling för att nå magister- respektive masterexamen. I tre fall har ansökts om, och beviljats, medel för att erbjuda adjunkter doktorandstudier upp till licentiatexamen. Två av dessa har även beviljats medel för studier från licentiatexamen till doktorexamen.

För lektorer är kompetensutvecklingstiden enligt avtal 20 procent av heltid. Denna resurs används av institutionens 17 disputerade medarbetare främst till forskning (tolv inom musikområdet respektive fem inom bildområdet). Medarbetarens kompetensutvecklings/forskningstid kan utökas, utifrån bedömning av tidigare prestationer, och/eller erhållande av externa medel. Institutionen har även sex lektorer på konstnärlig grund (varav en disputerad).

Samtliga lärare med tillsvidareanställning, förutom tre, har genomgått högskolepedagogisk utbildning. Av de tre som inte gått kursen går en i pension höstterminen 2018. Högskolepedagogisk utbildning erbjuds inom ramen för anställning vid Linnéuniversitetet och är ett krav för nyanställda lärare.

Kollegial utveckling sker genom seminarier, gemensamma internat och hel- eller halvdagsträffar där lärare verksamma inom lärarytutbildningen träffas för att diskutera kursutveckling, examinationer, litteratur och aktuella frågor inom utbildningen. Vid nätverksträffar som anordnas en gång per termin och där verksamma lärare på fältet deltar kan professionskompetensen uppdateras och utvecklas (se avsnitt Arbetsliv & samverkan). Även VFU-besök utgör en kompetenshöjande verksamhet för berörda lärare. VFU- besök genomförs vid minst ett tillfälle under

studentens utbildning och även om besöket syftar till att kvalificera bedömningen av studentens yrkeskunnande så ges goda förutsättningar för besökande lärare att observera och samtala om aktuell verksamhet i skolan. På så sätt skapas förutsättningar för en lärarutbildning som utformas för att vara relevant för studentens framtida arbetsliv. På institutionsnivå hålls regelbundet högre seminarier och handledarkollegier med syfte att stärka och kvalitetssäkra forskningsmiljön.

Värdering och analys

Lärartabellen visar att utbildningens behov till största delen täcks av tillsvidareanställda lärare och att antalet lärare är adekvat i proportion till utbildningens volym och genomförande. Den sammanlagda lärarkompetensen säkras dock i dagsläget med hjälp av disputerade lärare från institutionens närliggande områden konst- och bildvetenskap och musikpedagogik, en satsning har gjorts under senare år för att kompetensutbilda befintlig personal och anställa lektorer inom ämnet bildpedagogik. En lektor i bildpedagogik med doktorsexamen i konstvetenskap och bildlärarutbildning har nyligen anställts och två av avdelningens adjunkter har finansiering för forskarutbildning till doktorsexamen.

Inom lärarutbildning, med ingångsämne bild, behövs lärare med såväl vetenskaplig som praktisk, konstnärlig och didaktisk kompetens. För att till fullo täcka dessa behov krävs personal med kompetenser inom olika områden. Bildpedagogikens sammansatta lärarkompetenser på Linnéuniversitetet består därför av såväl disputerade lärare inom konstvetenskaplig disciplin, doktorander inom pedagogik, verksamma konstnärer som lärare med bildlärarexamen eller motsvarande, grundlärarexamen och förskollärarexamen.

Då förhållandevis många av bildavdelningens medarbetare gått/går i pension under 2017-2018 pågår rekryteringsprocesser för att ersätta pensionsavgångarna. Här kan identifieras ett behov att även anställa personal med bred erfarenhet av arbete inom grundskola och gymnasium för att säkerställa professionsperspektivet i utbildningen samt examinationen av studenternas yrkeskunnande på sin VFU.

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö

Institutionen för musik och bild (MB) ingår i Fakulteten för konst och humaniora (FKH). MB består i huvudsak av två miljöer: bild respektive musik. Dessa miljöer kan vidare delas upp i fem huvudområden: Bildpedagogik, Konst- och bildvetenskap, Musik (konstnärlig grund), musikpedagogik samt musikvetenskap. Miljön inom institutionen där ämnet bild ingår är både vetenskapligt/konstnärligt inriktad och professionsinriktad. Den samlade kompetensen hos undervisande lärare i utbildningen bidrar till att studenterna möter såväl forskning som beprövad erfarenhet och konstnärliga aspekter i sin utbildning. Samarbetet mellan bildpedagogik, musikpedagogik och konst- och bildvetenskap visar sig genom att lärare från dessa discipliner medverkar i varandras kurser, vilket för bildpedagogikens del innebär att fler lärare med doktorsexamen undervisar i ämneslärarnas kurser. Även samarbete mellan handledare och examinatore för det självständiga arbetet inom musikpedagogik och bildpedagogik förekommer. På institutionen finns en miljö där forskare inom olika discipliner regelbundet träffas på högre seminarier för att diskutera aktuell forskning.

Flertalet lärare anställda på bildavdelningen har någon form av konstnärlig utbildning och i utbildningen undervisar även yrkesverksamma konstnärer. I utbildningarnas kursplaner finns den konstnärliga aspekten med som en viktig del i det självständiga arbetet som under termin tre innebär att två arbeten görs, ett på vetenskaplig grund och ett på konstnärlig grund. Inom bildmiljöns verksamhet finns en mängd fristående kurser inom områden som foto, video, digital bildbehandling, grafik samt kurser inom samtidskonst och estetiska lärprocesser. Inom bildpedagogik ges även kurser på engelska som är öppna för internationella studenter att söka.

Lärarutbildningen med ingångsämne bild har sedan hösten 2018 en VI-profil (verksamhetsintegrerad profil) vilket innebär att studenterna tillbringar tio dagar per termin ute i skolan (utöver VFU). Denna verksamhetsintegrerade

utbildning kräver ett nära samarbete mellan lärare på universitetet och lärare ute i verksamheten och gör att sambandet mellan den vetenskapliga/konstnärliga miljön på universitetet och den framtida professionens miljö synliggörs för studenterna. För att ytterligare stärka professionskompetensen möter studenterna verksamma lärare i kommunen som på timbasis medverkar i kurserna. Vidare finns aktiva nätverk som drivs av ett regionalt utvecklingscentrum (RUC), där forskare, universitetslärare och verksamma lärare i kommunen träffas för att byta erfarenheter vilket också bidrar till att stärka utbildningens professionskompetens. VI-profilen, VFU och de kontakter som upparbetats mellan universitetet och skolverksamheten i kommunen utgör en stark professionsinriktad miljö. Under UVK-kurserna, utbildningsvetenskaplig kärna (se del 1) möter ämneslärarna i bild studenter och lärare inom andra ämnen vilket bidrar till en vetenskaplig och professionsinriktad miljö som inkluderar ett stort antal ämnen. Samtliga lärare har utrymme för kompetensutveckling och institutionen genomför systematiska uppföljningar av lärares kompetensutvecklingsbehov på kort och lång sikt.

Samband mellan forskning och utbildning

Bildpedagogik är idag ett etablerat begrepp och kunskapsområde i forsknings- och utbildningssammanhang. Under de senaste åren har tre verksamma lärare inom bildpedagogik tagit licentiatexamen. Då samtliga licentiatuppsatser har ett starkt didaktiskt och praxisnära innehåll har dessa med lätthet kunnat integreras i grundutbildningen och bidragit till en starkare forskningsanknytning av ämnet där forskning som bedrivits kommer de studenterna till del.

Nämnden för lärarutbildningen (NLU) främjar den vetenskapliga basen för lärarutbildningen bland annat genom att årligen fördela forskningsanslag till lärare och forskningsmiljöer som på ett tydligt och aktivt sätt bedriver forskning med relevans för det utbildningsvetenskapliga och ämnesdidaktiska undervisningsinnehållet. Med stöd av dessa medel har ett ämnesdidaktiskt undervisningsmaterial utarbetats i form av en artikel som utgår från licentiatuppsatsen *Split vision – designprocessen som en lärprocess i ett utbildningssammanhang*. I artikeln *Handlingsbaserade processer och den tysta kunskapens möjligheter* jämförs den ämnesdidaktiska processen med designprocessen och diskuteras i ett lärandeperspektiv med fokus på undervisning i grundskola och gymnasium. Materialet ingår i bildpedagogik 31-60 hp, delkurs 4, *Design och lärande*, där artikeln bildar underlag för ett litteraturseminarium och är en del av den litteratur som studenterna refererar till i den övergripande hemtentamen som ingår i examination av kursen. NLU:s forskningsanslag har även tilldelats den lektor i bildpedagogik som anställdes vid institutionen i september 2018. Hur dessa medel kommer utbildningen till del diskuteras på det forskarkollogium inom bildpedagogik som avslutar läsåret 2018.

Lokalisering

Ämneslärarutbildningen i bild har från och med hösten 2018 flyttat sin hemvist från Växjö till Kalmar. Ämnets placering i nybyggda lokaler ingår i Linnéuniversitetets satsning på ett stadsintegrerat universitet centralt beläget vid Kalmarsund med utsikt mot Kalmar slott och Öland. Närheten till det öländska natur- och kulturlandskapet utgör en unik inspirationskälla och utvecklingsområde för bildämnets verksamhet. I det nybyggda universitetet ligger bildpedagogikens lokaler i anslutning till besläktade ämnen som musik, drama, design och media och journalistik vilket ger möjlighet till intressanta möten mellan studenter, lärare och forskare inom de olika disciplinerna. Lokalerna rymmer ändamålsenliga ateljéer och gemensamma verkstäder för trä/metall, papper och tryck. Bildpedagogik har sedan ett antal år tillbaka ett nära samarbete med designutbildningen vilket ytterligare kan förstärkas genom denna nylokalisering. Även samarbetet med näringsliv och offentlig verksamhet gynnas av universitetets centrala läge.

Värdering och analys

Sammantaget pågår forskning som knyter an till bildämnets karaktär och som på olika sätt kommer studenternas lärande till del, framförallt genom att lärare som undervisar även är forskningsaktiva inom undervisningsområdena. För att undervisande lärare ska utveckla sin vetenskapliga kompetens och kunskap om forskning genomförs kontinuerliga seminarier. Lärarkollegiet har även ett nära samarbete med verksamma lärare på fältet genom olika nätverk och genom byggandet av ämnets VI-profil. Hur väl utbildningen lyckats med forskningsanknytning i utbildningen kan illustreras på olika sätt. I de programvärderingar som genomförts för hela ämneslärarprogrammet, menar 97 procent av studenterna att det har funnits en tydlig forskningsanknytning i kursinnehållet och 97 procent anger att deras vetenskapliga intresse ökat under studietiden.

En satsning har gjorts för att ytterligare stärka forskningsanknytningen i utbildningen genom finansiering av två doktorandtjänster. En lektor har nyligen anställts. Ämnet bildpedagogik befinner sig dock i en förändringsprocess på grund av pensionsavgångar (se Personal). I den rekryteringsprocess som pågår finns utmaningen att täcka såväl vetenskaplig/konstnärlig kompetens som professionskompetens så att en utbildningsmiljö för ämneslärare i bild i framtiden kan utveckla en än starkare vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö. Ett ytterligare pågående utvecklingsområde är att mer systematiskt knyta pågående forskning inom institutionen till kursinnehållet samt att systematiskt involvera studenterna i pågående forskning. Exempelvis i samband med att de skriver sina självständiga arbeten.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. För ämneslärarexamen med **inriktning mot arbete i gymnasieskolan** ska studenten visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

I matrisen nedan listas några exempel på lärandemål som tydligt relaterar till det aktuella examensmålet. Därefter följer exemplifieringar av några av dessa lärandemål (fetmarkerade) och hur de i sin tur tar sig uttryck i lärandeaktiviteter och examinationer samt en värdering. Samma modell används även för de följande fyra examensmålen.

Kurser	Mål i kursplaner Efter avslutad kurs ska studenten kunna:	Nivå/ termin
Bild I, 30hp	-redogöra för bildspråkliga och bildkommunikativa teorier och synsätt,	G1
Bild I, 30hp	–redogöra för grundläggande kunskaper inom områdena konst, media, design och arkitektur, ur samtida perspektiv, historiska perspektiv, kulturella perspektiv och hållbarhetsperspektiv,	G1
Bild I, 30 hp	–tillämpa och behärska grundläggande tekniker i två och tredimensionellt bildarbete, i såväl analoga som digitala tekniker,	G1
Bild I, 30 hp	–redogöra för teorier om barns och ungdomars bildarbete och bildspråkliga utveckling.	G1
Bild I, 30 hp	–generera och utveckla idéer med hjälp av eget skissarbete,	G1
Bild I, 30 hp	–redogöra för det visuellas betydelse i ett kognitivt perspektiv,	G1
Bild II, 30hp	–redogöra för kunskaper inom områdena filmanalys, dramaturgi och bildretorik,	G2
Bild II, 30 hp	–problematisera och argumentera för design ur ett hållbarhetsperspektiv,	G2
Bild II, 30 hp	–redogöra för olika konstågrip inom modernismen, postmodernismen och samtidskonsten,	G2
Bild II, 30 hp	–planera, genomföra och reflektera över en konstpedagogisk praktik,	G2
Bild I, 30 hpl	-tillämpa och behärska digitala verktyg i egen produktion.	G2
Bild III, 15hp	–redogöra för, och reflektera över, vetenskapsteoretiska perspektiv på bildämnet i form av bildpedagogiska teorier,	G3
Bild III 15 hp	-förhålla sig vetenskapligt och kritiskt till det bildpedagogiska ämnesområdet och dess forskningsresultat.	G3

Bild V, 7,5hp	–reflektera över nationell och internationell bildpedagogisk forskning,	G3
Bild VI, 30 hp	-diskutera och problematisera bildämnet i ljuset av bildpedagogiska teorier och metoder,	A, 9

Lärandeaktiviteter och examinationer i förhållande till målen

Bildpedagogik I (1-30 hp) är uppdelad i fyra delkurser på vardera 7,5 hp. Övergripande områden som behandlas är i tur och ordning bildkommunikation och bildens språkliga uttryck, färgsystematik, formteori och kompositionslära, det visuellas betydelse ur ett kognitivt perspektiv och ett lärandeperspektiv, samt begreppen visuell kultur och visuell representation.

Delkurs 1, Visuell kommunikation, introducerar kommunikationsteori och bildsemiotik. Kursen syftar till att synliggöra relationen mellan teori och praktik och ger studenterna verktyg för att tala om och kritiskt förhålla sig till visuella uttryck i vår samtid. Kursmomenten examineras fortlöpande genom övningar i bildanalys där studenten ska använda sig av semiotiska begrepp, produktion av egna bildmeddelanden samt genom litteraturseminarium. I delkursen behandlas också barns bildspråkliga utveckling samt bildämnets historia. Bildämnets historia är också det innehåll som blir utgångspunkten för en större utställning där studenterna i grupp gestaltar ämnets olika ämnestraditioner: Stuhlmans metodik, arbetsskolan, den fria metodiken samt den polariserande metodiken. Genom att i gestaltad form presentera ämnet i ett historiskt perspektiv får studenterna kunskaper i utställningsteknik likväl som en fördjupad insikt i bildämnets historiska utveckling. Ämnets historia ges på detta sätt en form och ett innehåll som blir synligt för alla studenter. Lärandeaktiviteten kopplar till examensmålet då kunskaper om ämnets historia och tradition är av stor nytta för framtida yrkesutövning. Även för det självständiga arbete som kommer i utbildningens senare del har kunskaper om ämnet och dess ämneskonceptioner stor relevans. Uppgiften examineras gestaltande, muntligt och skriftligt. Studenterna dokumenterar sin arbetsprocess såväl som det färdiga resultatet och presenterar detta i sin workbook.

Delkurs 2 ger teoretiska och praktiska kunskaper om färg, form och komposition. Inom delkursen behandlas också formativ och summativ bedömning i bildämnet. Momentet färg examineras genom laborationer i färglära. Övningarna bedöms i relation till hur väl studenten använts sig av, och kan redogöra för, färgens perceptuella egenskaper och fenomen såsom färginduktion, kontrastverkan och komplementfärger. Övriga moment examineras genom redovisningar där studenten presenterar och problematiserar sitt bildarbete inom områdena måleri, komposition och stilisering. En skriftlig individuell reflektion kring den egna arbetsprocessen ingår.

Delkurs 3, Bilddidaktik och visuellt tänkande, utgår från bildens kognitiva betydelse och visuella meningsskapande funktion. Kursen innehåller skiss- och teckningslära. I skissövningar samt i olika visuella tankeoperationer prövar studenterna perceptuella egenskaper och fenomen i den visuella varseblivningsprocessen. Momenten examineras genom gestaltande arbete och muntlig presentation vid gemensamma redovisningstillfällen samt genom en hemtenta där studenten relaterar egna erfarenheter från sina laborationer till kognitions- och perceptionsteori.

Delkurs 4, Visuell kultur och visuell representation, har en konstvetenskaplig ansats där olika metoder för bildanalys introduceras för studenterna. Kursen innehåller konst-, medie- och designhistoria. Även arkitektur och miljöstudier behandlas. I kursen behandlas visuell kultur utifrån teorier om genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling som examineras genom eget gestaltande arbete, ett grupparbete i form av en konsthistorisk utställning, bildanalys, litteraturseminarium samt en hemtentamen.

Bildpedagogik II (31-60 hp) består av fem delkurser. I delkurs 1 behandlas ungdomskultur och media. Kursen innehåller teorier om barns och ungdomars identitetsskapande, orientering inom digitala ungdomskulturer samt teoretiska och praktiska studier av bilder och bildmediers roll inom barn och ungdomskultur. Innehållet i denna kurs bildar sedan underlag för en rapport på 3 hp där studenterna, utifrån frågeställningar som identifieras inom området ungdomskultur och media, inhämtar empiri genom intervjuer och fokussamtal med ungdomar som sedan ligger till grund för rapportens genomförande. Rapporten examineras vid ett seminarium där studenterna presenterar och försvarar sitt arbete. För godkänt resultat ska rapporten ha en genomtänkt frågeställning, metod och disposition samt korrekt referenshantering. I delkurs 3, Media och lärande, fördjupas studenternas kunskaper inom mediaområdet genom arbete med digital

bildbehandling, filmanalys, dramaturgi samt framställning och redigering av rörlig bild. Momentet examineras gestaltande genom egen digital produktion och genom en reflekterande skriftlig inlämningsuppgift där studenten för betyget godkänt ska referera till kursens litteratur inom filmteori och dramaturgi. Design och lärande, delkurs 4, bygger vidare på delkursen Bilddidaktik och visuellt tänkande i termin 1 och innehåller designteori, designhistoria, aspekter på hållbar design, designmetodik och avslutas med ett designpedagogiskt projekt där studenterna med utgångspunkt i designprocessen och med fokus på olika designmetoder arbetar med ett designprojekt med perspektiv på hållbar utveckling. Examination sker genom projektpresentation samt en hemtentamen där studenten utifrån anvisad litteratur och egen erfarenhet från projektarbetet ska reflektera över och diskutera begreppen design och designprocess. I terminens sista delkurs i konstpedagogik behandlas teorier om konståbegreppet, modernistisk, postmodernistisk och samtida konst samt konstpedagogisk teori och praktik. Examination sker genom att studenterna i grupp genomför en konstpedagogisk situation i konsthall eller på museum. Den konstpedagogiska situationen ska utgå från ett av konsthallens verk eller ta sin ansats i ett tema som utställningen aktualiserar. Studenten skriver sedan en individuell rapport där reflektion över arbetet samt referens till kurslitteratur inom området konstpedagogik ingår.

I Bildpedagogik III (61 -90 hp) sker en progression i teoretiska studier, där stor tyngdpunkt läggs på ett vetenskapligt förhållningssätt till ämnet. Kursen inleds med delkursen bildpedagogiska teorier och metoder 7,5 hp, där studenterna orienterar sig inom nationell och internationell forskning på det bildpedagogiska området. I kursen belyses också olika metoder som lämpar sig för forskning inom visuell kultur. Kursen förbereder för det självständiga arbetet. Delkursen examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter där studenten redogör för och reflekterar över bildpedagogiska teorier och metoder och relaterar detta till sin framtida profession. Därefter genomför studenterna fem veckors VFU. Slutligen skriver studenterna ett självständigt arbete på 15 hp. Då studentens verksamhetsförlagda utbildning är placerad inom ramen för bildpedagogik 61-90 hp tillkommer ytterligare en delkurs på 7,5 hp med fokus på internationella och interkulturella perspektiv på bildpedagogik. I kursen ingår en studieresa till ett land inom eller utom Norden.

Bildpedagogik VI (91-120 hp) ges på avancerad nivå, och inleds med fördjupade studier i bildteori och bildpedagogisk teori tillsammans med vetenskapsteori och forskningsmetodik. Kurserna utgör en viktig förberedelse för det avslutande självständiga arbetet på 15 hp där studenterna preciserar en frågeställning och utför ett självständigt arbete baserat på vetenskaplig eller vetenskaplig/konstnärlig grund.

Utbildningens tematisering av ämnets innehåll i delkurser ger en tydlig struktur och synliggör ämneskunskapernas djup för studenterna. Stor vikt har lagts vid progression. Ett exempel på hur studentens kunskande fördjupas inom utbildningen kan visas via undervisning i digital bildbehandling. Många av kursens uppgifter lämnar utrymme till studenten att välja mellan digitala eller analoga medier. Den digitala strimman, som är på grundnivå i termin ett, fördjupas i delkurserna *ungdomskultur och media* samt i *medier och lärande* där teoretiska perspektiv på området ingår. Studenternas digitala kompetens byggs på så sätt upp i en progression från grundläggande kunskaper i digital bildbehandling till mer avancerade arbeten med animering, foto och filmredigering.

Värdering och analys

Ämneslärarutbildningen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ger behörighet för undervisning i grundskolans årskurs 1 till 9 samt i gymnasieskolan. Skolämnet bild har sedan Lgr80 vilat på en kommunikativ grund, vilket också idag återspeglas i kursplaner för såväl grundskolan som gymnasieskolan. Ämnets kommunikativa aspekt bildar därför den grund som ämneslärarutbildningen i bild vid Linnéuniversitetet vilar på.

De valda kursmålen visar att ämnesstudierna ger rikliga tillfällen för studenterna att utveckla och prövas i "såväl brett kunnande inom ämnets huvudområde" (flera ämnesområden och perspektiv behandlas i ämneskurserna) såväl "som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område" (ökad komplexitet och svårighetsgrad i examinationsuppgifterna). Förutom att sista delen av examensmålet "insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete" behandlas i nästan alla kurser, synliggörs det genom kurslitteratur och prövas i många av examinationerna. I det självständiga arbetet ges studenterna möjlighet att ytterligare fördjupa insikten i aktuellt forskningsarbete och de möter också aktiva forskare inom olika ämnesområden både som föreläsare och handledare.

Exemplen visar också att professionskunskaper och vetenskapligt förhållningssätt är integrerade i ämnesstudierna i både lärandemål och examinationer vilket ger en tydlig koppling till läraryrkets komplexitet. Ämnesstudierna bedrivs både parallellt och integrerat med ämnesdidaktik vilket också avspeglas i lärandemål och examinationer. Sammantaget ger kurserna i bildpedagogik en både ämnesmässig och didaktisk bredd som förbereder studenterna väl för deras kommande yrkesutövning. Studenterna uppvisar fördjupad insikt i aktuell forsknings- och utvecklingsarbete i utbildningens senare del. I huvudsak har beskrivningen av utbildningen fokuserat på ämne 1 som läses i en omfattning om 120 hp. Skillnaden mellan ämne 1 och ämne 2 blir framförallt synligt under mål 2 under det självständiga arbetet i bildpedagogik 61-90 hp.

Ett område som är under utveckling är hållbar utveckling. Begreppet återfinns i ett flertal av kursernas mål, ofta i samband med genus, etnicitet och mångfald. I dagsläget aktualiseras det endast i relation till design men behöver ytterligare förstärkas i utbildningen. Linnéuniversitetet erbjuder en intern tvärvetenskaplig kurs i hållbar utveckling som två av undervisande lärare för närvarande genomgår. Intentionerna är att förstärka och badda in aspekter av hållbar utveckling i utbildningens innehåll och examinationer.

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

2. *Visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Kurser	Mål i kursplaner Efter avslutad kurs ska studenten kunna:	Nivå/ termin
Ämne 1, 1-90 hp Självständigt arbete 15 hp	-bedöma och förhålla sig till tidigare forskning och olika teorier och metoder i relation till egen undersökning och bildpedagogisk yrkesverksamhet, -producera en text av vetenskaplig karaktär med genomtänkt frågeställning, metod och disposition,	G, 1-3
Ämne 2, 1-90 hp Självständigt arbete 15 hp	-utifrån teoretiska perspektiv och i relation till vald problemställning samt metod kritiskt granska, analysera och problematisera bildpedagogiska forskningsresultat, -välja, argumentera för och tillämpa relevanta vetenskapliga och konstnärliga begrepp och relevant metod utifrån vald problemställning och teoretisk ansats,	G, 5-7
Ämne 1 & 2, 90 hp Självst. arbete	- redogöra för och reflektera över, metoder för bildpedagogisk forskning och konstnärligt utvecklingsarbete,	G, 1-3 G 5-7
UVK 4, Vetenskapsteori och forskningsmetodik	- redogöra för likheter och skillnader mellan metoder inom naturvetenskap, samhällsvetenskap och humaniora med utgångspunkt i vetenskapsteoretisk reflektion, -värdera val av metod för insamling och analys av olika typer av data, -konstruera en enkät och problematisera olika frågekonstruktioner, -kritiskt analysera vetenskapliga arbeten med fokus på förhållandet mellan teoretiska utgångspunkter, metod och resultat, -problematisera relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i relation till den kommande yrkesutövningen,	G,8

Ämne 1 91-120 hp Själv.arb.	- <i>självständigt</i> bedöma och kritiskt förhålla sig till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten, - implementera en fördjupad vetenskapsteoretisk medvetenhet gällande relationen mellan teoretiska perspektiv i arbetet, metodval, analys och resultat-, respektive metoddiskussion, - arbeta gestaltande utifrån kritiskt undersökande bildpedagogisk metod och teori,	A, 9 eller 10
-----------------------------------	---	---------------

Lärandeaktivitet och examination i förhållande till målet

Kunskap om vetenskapsteori och forskningsmetoder sker i utbildningen genom en progression där studenterna inledningsvis tillskansar sig begrepp inom bildteoretisk och bildpedagogisk teori. Utifrån denna grund introduceras sedan bildpedagogisk och bildteoretisk forskning som är relevant för ämnet knutet till delkursernas tematiska ämnesinnehåll. För att visa på relationen mellan vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet läggs speciellt fokus på forskning som har relevans för den framtida yrkesutövningen. Ett exempel på sådan forskning är det nationella forskningsprojektet *Skolämneparadigm och ungdomspraktik i skärmkulturen (2010-2013)* som tar sin utgångspunkt i skolämnena bild, musik och svenska. I termin ett producerar studenterna en text av enklare karaktär som ska innehålla en korrekt referenshantering. I termin två skriver studenterna i grupp en rapport på 3 hp av vetenskaplig karaktär där en forskningsfråga av relevans för professionen ska identifieras. Utifrån relevanta metoder ska studenterna sedan producera en text av vetenskaplig karaktär med genomtänkt frågeställning, metod och disposition.

Inom kursen 61-90 hp läser studenterna kursen *Bildpedagogiska teorier och metoder 7,5 hp*. där vetenskapsteori och bildpedagogisk forskning studeras i syfte att ge en vetenskaplig grund för kursens självständiga arbete på 15 hp. Genom läsning av uppsatser, artiklar och avhandlingar möter studenterna exempel på kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder som intervju, observation och enkät. Förutom vetenskapsteori innehåller kursen ämnesdidaktik och läroplansteori samt aspekter på konstnärlig forskning. Kursen aktualiserar också metoder med särskild relevans för bildämnet såsom bildanalys, fotoelicitering och andra visuella metoder som kan användas inom forskning på ämnesområdet. Delkursen examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter där studenten redogör för och reflekterar över vetenskapsteoretiska och metodiska perspektiv inom bild och visuell kultur. Kursen ligger till grund för det självständiga arbetet som studenten skriver inom kursen 61-90 hp på grundnivå.

I den nionde eller tionde terminen (beroende på om studenten läser bildpedagogik som ämne 1 eller 2) skriver studenterna sina självständiga arbeten på avancerad nivå. För att säkerställa likvärdigheten i bedömningen av det självständiga arbetet mellan olika lärarprogram har *Bedömningskriterier för självständiga arbeten inom lärarutbildningen* tagits fram på uppdrag av NLU. Dessa är gemensamma för lärarutbildningens alla inriktningar och anger betyget för godkänt för grund- respektive avancerad nivå. I betygskriterierna för uppsats på grundnivå ska studenterna för betyget godkänt i *teoretisk medvetenhet* ha "presenterat och använt relevanta teoretiska begrepp". I *analytiskt kunnande* ska studenten för betyget godkänt ha "analyserat materialet i förhållande till syfte, frågeställningar och teoretiska begrepp". I studentens uppsats på grundnivå behandlas vetenskapsteori och metod med fokus på *teoretiska och analytiska begrepp* som är användbara för analys och diskussion. I uppsatsen på avancerad nivå läggs större vikt på *teoretiskt perspektiv*, vilket gör att studenten måste fördjupa sitt vetenskapsteoretiska kunnande.

Fördjupad kunskap i relation till målet visas i studentens självständiga arbete på avancerad nivå i termin 9 eller 10. Studenter som skriver sitt examensarbete i bildpedagogik på grund- och avancerad nivå genomför även ett gestaltande arbete inom ramen för det självständiga arbetet. På institutionen har en guide för *Att skriva självständigt arbete i bildpedagogik* utarbetats och liknande anvisningar finns även för det gestaltande arbetet. Den skriftliga delen av examensarbetet examineras utifrån de gemensamma bedömningskriterier som tagits fram inom lärarutbildningen. Den gestaltande delen av examensarbetet genomförs enligt anvisningar med hjälp av tre faser – *orienteringsfas*, *idégenereringsfas* samt *realiseringsfas*. I orienteringsfasen utgår studenten från sin problemformulering som formulerats för det självständiga arbetet. Utifrån denna hittar studenten en tematisk ingång och genomför sedan research inom det konstnärliga området för att se vilka konstnärer som arbetet med temat eller

närliggande områden (tidigare forskning). Detta ligger sedan till grund för en egen positionering där konstnärlig problematik och teoretiska utgångspunkter redogörs för. Idégenereringsfasen utgör det processinriktade arbetet som bland annat innehåller skisser, analyser, laborationer och främmandegöring. I realiseringsfasen arbetar studenten undersökande i gestaltande form. Arbetet examineras vid ett seminarium där studenten presenterar sin gestaltning och redogör för sin process. En skriftlig rapport över arbetet där didaktiska reflektioner ingår är också en del av examinationen. För godkänt betyg ska studenten ha följt den undersökande arbetsgång som presenteras i anvisningarna och i sin rapport redogjort för sin process samt problematiserat och diskuterat sitt arbete och sin gestaltning. På avancerad nivå utvecklas det gestaltande arbetssättet i delkursen *Samtidskonst i pedagogiskt perspektiv* 7,5 hp. Studenterna läser konstpedagogiska texter och forskningsartiklar och genomför ett konstpedagogiskt projekt. Examination sker genom en skriftlig rapport där det genomförda projektet sätts i ett pedagogiskt perspektiv och kopplas till vetenskapliga teorier.

Vetenskapsteori och forskningsmetoder som explicit innehåll ingår i UVK-kursen (utbildningsvetenskaplig kärna) *Vetenskapsteori och forskningsmetodik för ämneslärare, 7,5 hp* som är placerad i utbildningens åttonde termin. I kursen får studenterna kunskaper om kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder som examineras genom en individuell salstentamen (se del 1). I kursen behandlas bland annat metoder för insamling, analys och presentation av kvantitativa data som studenterna sedan i grupp omsätter i en workshop där de övas i enkätkonstruktion och där dataanalys ingår.

I kursen *Vetenskapsteori och forskningsmetodik* examineras även kursmålet att studenterna ska "problematisera relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i relation till den kommande yrkesutövningen" (se del 1). Men kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen genomsyrar även undervisning och examination inom ämnet. En stor del av den forskning som de studenterna möter i de grundläggande kurserna i ämnet är förankrad i skolan som verksamhet. Både det självständiga arbetet på grund- och avancerad nivå ska ha pedagogisk eller ämnesdidaktisk utgångspunkt och arbetet ska ha relevans för läraryrket med inriktning mot ämnesområdet bildpedagogik.

I termin tre läser studenterna en kurs i vetenskapsteori och bildpedagogiska teorier, genomför fem veckors VFU samt skriver ett självständigt arbete. Placeringen av VFU i direkt anslutning till det självständiga arbetet möjliggör för studenten att, om intresse finns, samla in empiri eller knyta kontakter med verksamheten i skolan som kan vara av nytta för det självständiga arbetet.

Värdering och analys

Exemplen ovan är utvalda för att synliggöra studenternas möjlighet att nå alla delar av examensmålet. Genom kurserna i bildpedagogik sker en progression där de studenterna introduceras i vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder på grundnivå som sedan fördjupas till avancerad nivå genom utbildningen. Genom utbildningen som helhet finns en tydlig koppling mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Studenterna erhåller *fördjupad* kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa metoder främst genom den ämnesgemensamma UVK-kursen (se del 1) samt genom skrivande av uppsats på avancerad nivå. Den fördjupande aspekten av kunskap om vetenskapsteori och metod visar sig i bedömningskriterierna där grundnivå innebär fokus på *teoretiska och analytiska begrepp* medan avancerad nivå lägger större vikt vid *teoretiskt perspektiv*. De samlade examensmålen tillgodoses av utbildningen som helhet. I bildämnets karaktär ligger användandet av olika medieringsformer. Förutom den muntliga och skriftliga medieringsformen ska studenterna också få kunskaper och färdigheter i gestaltande medieringsformer. Därför introduceras studenterna för olika *metoder* som är lämpliga inom det visuella forskningsfältet. Dessa metoder ligger sedan till grund för konstnärligt/gestaltande arbete med vetenskaplig ansats på såväl grund- som avancerad nivå. Inom bildpedagogik används inom merparten av de självständiga arbeten kvalitativ metod. Denna fråga har diskuterats på ämneslärarträffar och en mer tydlig uppmärksamhet på kvantitativ metod kan betraktas som ett utvecklingsområde för metodkurser inom bildpedagogik. Samtidigt är det viktigt att ha perspektiv på detta utvecklingsområde i förhållande till studenters kommande yrkesliv, där sammanställning av kunskap (konsumtion) bör ses som minst lika väsentlig som kompetensen att genomföra vetenskapliga studier.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

3. Visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

	Mål i kursplaner. Efter avslutad kurs ska studenten kunna:	Nivå/ termin
Bild I 30 hp	-beskriva, analysera och tolka visuell kultur utifrån teorier om genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling,	G1
Bild II 30 hp	-identifiera och redogöra för grundläggande drag i lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,	G2
Bild II, 30 hp	-ge exempel på och kritiskt diskutera hur etnicitet, klass och genus representeras i medier,	G2
Bild III 15 hp	-med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,	G3
Bild III, 15 hp själv. arb.	-på vetenskaplig samt konstnärlig grund kritiskt granska och opponera på arbeten av vetenskaplig och gestaltande karaktär,	G3
Bild VI, 30 hp Inkl. själv.arb	-självständigt identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten,	A9
Bild VI, 30 hp Inkl. själv.arb.	-självständigt bedöma och kritiskt förhålla sig till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten,	A9
Bild VI, 30 hp Inkl.själv.arb.	-kritiskt granska och diskutera det bildpedagogiska fältet, konstfältet och visuell kultur utifrån reflexiva och kritiska teorier,	A9
Bild VI, 30 hp Inkl.själv.arb.	-kritiskt granska och bedöma ett vetenskapligt arbete med hänsyn till didaktiska, vetenskapliga, samhällseliga och etiska aspekter,	A9
VFU III, 15 hp	-relatera och kritiskt förhålla sig till verksamheten med hjälp av forskningsbaserade teorier och metoder,	G/10

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målen

Bildpedagogik tillämpar ett kreativt reflekterande arbetssätt, där teori, praktik, tekniskt kunnande och konstnärliga överväganden samverkar i studenternas workbook (se beskrivning av ämnet under personal).

På grundnivå introduceras studenten i systematisk reflektion och ett kritiskt förhållningssätt. Ett exempel där studenten tränas i att kritiskt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter och koppla detta till relevanta forskningsresultat är de två inledande kurserna i bildpedagogik II. I kursen skriver studenterna i grupp en rapport på 3 hp där en forskningsfråga av relevans för professionen ska identifieras. Utifrån relevanta metoder ska studenterna sedan producera en text av vetenskaplig karaktär med genomtänkt frågeställning, metod och disposition. Arbetet med rapporten har sin utgångspunkt i en workshop där studenterna arbetar undersökande utifrån begreppen *diskurs* och *representation*. Den studenten väljer mellan att undersöka hur representation av maskulinitet ser ut i nutida livsstilsmagasin och att ge-

nomföra en jämförande analys av hur diskursen kring maskulinitet och femininitet ser ut i ett livsstilsmagasin riktat till män, respektive kvinnor från 2018. Arbetet sker i grupp och resultatet presenteras i gestaltande form. Resultatet diskuteras och problematiseras i relation till teorier kring etnicitet, klass och genus.

Utifrån de insikter och frågeställningar som arbetet aktualiserat ska studenterna hitta ett tema och formulera en genomtänkt frågeställning, välja en relevant metod och med hjälp av denna samla in sin empiri. Då frågeställningen relaterar till ungdomskultur och media sker inhämtning av empiri oftast genom intervju eller samtal i fokusgrupper med barn och ungdomar. Här kopplas de egna erfarenheterna från den undersökning som genomfördes i workshop till elevers erfarenheter inom området. Empirin ska sedan sammanställas, analyseras samt tolkas. Avslutningsvis produceras en text av vetenskaplig karaktär utifrån givna anvisningar och med en väl genomförd disposition. Rapporten examineras vid en uppsatsventilering samt av ansvarig examinator.

I kursen *Bildpedagogiska teorier och metoder* inom bildpedagogik VI läser studenternas valda avhandlingar inom ämnet bildpedagogik och visuell kultur. I seminarier och genom skriftliga inlämningsuppgifter diskuteras och granskas dessa utifrån didaktiska, vetenskapliga, samhällsrelaterade och etiska aspekter. I kursen behandlas även ämnesdidaktik och läroplansteori där en examinerande uppgift består i att skriva en individuell pedagogisk grundsyn. Utifrån kursens litteratur och vetenskapliga artiklar reflekterar studenten över sin kunskapssyn, etiksyn, människosyn, samhällssyn samt synen på den pedagogiska situationen.

Ett exempel på fördjupad reflektion är i kursen bildpedagogik VI där studenterna ska reflektera över lärande inom estetiska ämnen. Utifrån sociokulturell teori och teorier kring estetiska läroprocesser problematiseras estetisk och lärande med hjälp av valda teoretiska begrepp. Aktuella begrepp kan vara: multimodalitet, dialogicitet, vertikalt/horisontellt medieringsbegrepp. För godkännande på uppgiften ska studenten i en skriftlig examinerande inlämningsuppgift definiera det valda begreppet, diskutera detta i relation till en estetisk läroprocess och kopplas samman med egna erfarenheter.

I den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU ställs den egna erfarenheten, såväl inom teoretiska vetenskapliga studier som genom erfarenheter av ämnet via VFU, mot andras erfarenheter i form av forskningsresultat och knyts till utveckling av yrkesverksamheten och utveckling av ämnet och ämnesområdet. Inom samtliga VFU-kurser ingår krav på att studenten kritiskt och systematiskt reflekterar över egna och andras erfarenheter, identifierar utvecklingsområden och sätter dessa i relation till aktuella forskningsresultat. Detta examineras dels genom samtal mellan student, handledare och besökande lärare vid VFU-besök, dels vid seminarium tillsammans med studiekamrater efter genomförd VFU.

Värdering och analys

I de grundläggande kurserna ges studenterna teoretiska verktyg för att tala om, kritiskt granska och reflektera över relevanta forskningsresultat inom kurserna senare i utbildningen. Genom olika uppgifter där teoretiska begrepp ges en gestaltande form synliggörs teori och ämnesforskningens relation till yrkesverksamheten och den framtida professionen. Genom utbildningen ökas succesivt kraven och komplexiteten i examinationerna där krav på självständighet och ett vetenskapligt förhållningssätt ingår i utbildningens avslutande kurser. Examensmålet att studenten har en fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter uppfylls genom att studenterna examineras kontinuerligt genom olika examinationsformer. Den fördjupande förmågan visas i de uppsatser som studenten skriver på grund- respektive avancerad nivå, vilka ska vara systematiska självständiga arbeten med hög reflektions- och analysnivå kopplat till relevant forskning.

Studenternas möjlighet att bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik kan sägas främjas av utbildningens upplägg där ämnesstudier och didaktiska perspektiv är väl integrerade. Studenterna kan därigenom via sina ämnesdidaktiska studier bidra till utveckling av yrkesverksamheten och ämnesdidaktik men avgjort vår tolkning av målformuleringen är det mer problematiskt att förvänta sig att de under sin utbildning ska bidra till kunskapsutveckling av ämnen och ämnesområden. Studentens roll under utbildningen är främst att bygga upp sin egen kunskap utifrån befintligt ämnesstoff. Det självständiga arbetet innebär fördjupning inom ämne och ämnesområde men om denna fördjupning kan bidra till

utveckling av ämne och ämnesområde varierar beroende på studentens val av studieobjekt. För att öka möjligheterna att bidra till kunskapsutvecklingen är ett av kraven i det självständiga arbetet att studenterna ska belysa och studera problem som de möter i verksamhetsförlagda kurser men det krävs ytterligare åtgärder för att stärka att denna del av examensmålet provas i utbildningen.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

4. *Visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.*

Kurser	Mål i kursplaner Efter avslutad kurs ska studenten kunna:	Nivå/ termin
Bild I, 30 hp	-formulera och diskutera frågeställningar rörande ämnesundervisning och ämnesdidaktiska processer inom ramen för skolämnet bild och de kunskapstraditioner som skolämnet bild representerar,	G1
Bild I, 30 hp	-analysera ämnets kurs- och ämnesplaner med utgångspunkt i ämnes-tradition och ämnesdidaktisk teori,	G1&G2
Bild I, 30 hp	-redogöra för bildämnets utveckling,	G1
Bild I & II 30 hp	-identifiera och formulera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till delkursens innehåll,	G1 & G2
Bild I, 30 hp	-identifiera, pröva och värdera metoder och kriterier för bedömning och betygssättning inom bildämnet.	G1
Bild II, 30 hp	-redogöra för olika teorier om barns och ungdomars identitetsskapande.	G2
Bild II, 30 hp	-diskutera och förklara bilders och bildmediers roll i barn- och ungdomskultur	G2
Bild II, 30 hp	-dokumentera och reflektera kring design som kunskapsprocess och relatera detta till området "design för lärande"	G2
Bild II, 30 hp	-diskutera hur olika konstbegrepp påverkar iscensättningar i konstpedagogisk praktik	G2
Bild III, 30 hp	-med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,	G3
Bild III, 30 hp	-identifiera och reflektera kring olika bedömningsformer som är lämpliga för eleverna och som är anpassade till lärandemålen.	G3
Bild III, 30 hp	-tillämpa ett didaktiskt perspektiv på interkulturella frågor i relation till bildämnet och skolans styrdokument	G3
Bild VI, 30 hp	-diskutera och problematisera bildämnet i ljuset av ämnesdidaktiska, bildpedagogiska teorier och metoder,	A9

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målen

Genom samtliga ämneskurser finns ett didaktiskt perspektiv på ämnesinnehållet. Ämnesdidaktiska moment examineras fortlöpande under kursens gång genom seminarier, workshops och skriftliga inlämningsuppgifter. Det ämnesdidaktiska perspektivet synliggörs dels i mål, dels i kursernas innehåll samt i litteraturlistan där ämnesdidaktisk litteratur har specificerats och särskilts från övrig kurslitteratur. I de inledande ämneskurserna läggs en teoretisk ämnesdidaktisk grund som sedan leder till didaktiska tillämpningar av kursernas innehåll. Exempel: En *didaktisk tillämpning* utgår från ett ämnesområde i kursen och behandlas i relation till didaktikens grundfrågor – vad, varför och hur, samt skolans styrdokument. Studenten ska planera, genomföra, analysera och utvärdera ett lektionstillfälle. Uppgiften examineras genom dels en gestaltande del där studenten producerar ett visualiseringsmaterial med syfte att användas i en undervisningssituation dels genom en skriftlig reflektion där metodiska ställningstaganden redogörs för. Även syfte och mål ska ingå. Uppgiften syftar till att synliggöra kopplingen mellan ämnesstudier och professionsperspektivet i utbildningen. I uppgiften betonas förmågan att koppla samman olika kunskaper som utbildningens teoretiska och praktiska delar erbjuder. Vid ett gemensamt examinationstillfälle presenterar studenterna sina didaktiska tillämpningar för varandra vilket utgör en plattform för ämnesdidaktiska diskussioner. Arbetets gestaltande del fungerar också som ett uttryck för ämnets mediespecifika hemvist, den visuella medieringsformen. I arbetet ingår såväl analoga som digitala visuella medieringsformer. Studenternas didaktiska tillämpningar ingår i studentens workbook och examineras utifrån anvisade bedömningskriterier för denna.

Förutom didaktiska tillämpningar av kursernas ämnesinnehåll finns inslag av ämnesdidaktik i form av vetenskapliga texter med skilda teorier och metoder i relation till undervisning i bildämnet. Termin ett innehåller bildämnets historia och olika ämneskonceptioner, studier av kursplanen för ämnet bild i grundskolan, bedömning och betygssättning i bildämnet samt olika synsätt på barns bildspråkliga utveckling. Exempel: I en hemtenta får studenten reflektera över följande fråga:

"Ulla Löfstedt ger i sin bok en orientering om olika teoretiska perspektiv på barns bildskapande. Teorierna ger svar på frågorna varför barn gör bilder, och varför barns bilder ser ut som de gör. De teoretiska perspektiv som lyfts fram är: Barnbilden som uttryck för barns tankar, barnbilden som personligt avtryck, barnbilden som spegling av perceptuell utveckling samt barnbilden som sociokulturellt uttryck. Vad utmärker dessa olika perspektiv på barns bildskapande? Redogör för de olika teorierna och diskutera dess pedagogiska/didaktiska konsekvenser. Hur ska en lärare undervisa och förhålla sig till barns bildskapande utifrån de olika perspektiven?"

Hemtentan examineras i relation till hur väl studentens text visar på kunskap och förståelse för de olika teorierna samt studentens förmåga att relatera denna kunskap till didaktiska konsekvenser och lärandestategier (metodik).

Ämnesdidaktik i termin två behandlar didaktiska aspekter av barn och ungdomars identitetsskapande, bilders och visuella medieringars betydelse i lärandeprocesser, konstpedagogisk teori och didaktik, studier av styrdokument för gymnasieskolan samt design som kunskapsprocess. Under termin tre fördjupas studenternas ämnesdidaktiska kompetens genom studier i läroplansteori samt vetenskapsteoretiska perspektiv på bildämnet i form av bildpedagogiska teorier. Examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter där studenten redogör för och reflekterar över betydelsen av bildpedagogisk teori och forskning i ett ämnesdidaktiskt perspektiv. I det självständiga arbete som ska ha ett ämnesdidaktiskt perspektiv fördjupas ytterligare den ämnesdidaktiska reflektionen och kopplas samman med aktuell forskning och egna ställningstaganden.

Värdering och analys

Ämnesdidaktik ingår som en integrerad del i ämnesstudierna och är en av utbildningens styrkor. I studenternas delkursutvärderingar är det didaktiska perspektivet och utbildningens tydliga koppling till den framtida yrkesprofessionen något som ges ett högt betyg. I termin ett och två behandlas ämnesdidaktiska aspekter med tydlig relation till den verksamhet som utbildningen avser. Här ingår skolans styrdokument, ämnets historiska traditioner och de ämneskonceptioner som diskuterats i bildpedagogisk forskning. Genom att studera ämnet i läroplaner ur ett historiskt perspektiv samt hur ämnet diskuteras inom bildpedagogisk forskning får studenterna möjlighet att reflektera över skolämnet bild i ett bredare perspektiv och relatera olika undervisningsmetoder till olika ämneskonceptioner. Ämnet och ämnesdidaktiska aspekter är här det centrala. Barns bildspråkliga utveckling, estetiska läroprocesser och teorier kring barn och ungas identitetsskapande synliggör för studenterna vikten av att ha kunskap om de barn och ungdomar som de senare kommer att möta. Eleven och dennes lärande är det centrala. I moment rörande lärande och kunskapsprocesser samt bedömning och betygssättning möts dessa två aspekter,

då studenterna reflekterar över ämnet såväl som elevens kunskaper och förutsättningar. I termin tre fokuseras ämnesdidaktiken på teorier och metoder inom bildpedagogisk forskning. Ämnesdidaktiken syftar då till att ge studenterna relevanta kunskaper som kan ligga till grund för det självständiga arbetet på 15 hp. Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan nå det utvalda målet.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

5. *Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.*

Kurser	Mål i kursplaner Efter avslutad kurs ska studenten kunna:	Nivå/termin
Bild I & II, 30 hp	-planera, genomföra, analysera samt utvärdera olika former av läraraktiviteter för bildundervisning i grundskolans år 7-9 och gymnasieskolan,	G1 & G2
Bild I & II, 30 hp	-beskriva och diskutera reflektionens och analysens betydelse i gestaltande processer och tillämpa denna kunskap i praktiken för möta och utveckla elevers förmågor och lärande,	G1 & G2
Bild I, 30 hp	-redogöra för teorier om barns och ungdomars bildarbete och bildspråkliga utveckling,	G1
Bild I, 30 hp	-demonstrera grundläggande färdigheter i såväl formativ som summativ bedömning och betygssättning,	G1
Bild I & II, 30 hp	-planera och analysera en didaktisk tillämpning av kursens innehåll samt redogöra för metodiska ställningstaganden,	G1 & G2
Bild II, 30 hp	-Reflektera kring bilders och visuella medieringars betydelse i lärandeprocesser samt tillämpa denna kunskap i praktiken för att möta och utveckla elevers förmåga och lärande,	G 2
Bild II, 30 hp	–planera, genomföra och reflektera över en konstpedagogisk praktik	G2
Bild III, VFU I, 15 hp	-visa ledarskap och ett professionellt förhållningssätt,	G3
Bild III, VFU1, 15 hp	-i undervisning anpassa val av metoder, innehåll och materiel, samt andra resurser i förhållande till målen med undervisningen och aktuell elevgrupp,	G3
Bild III, VFU 1, 15 hp	-värdera i vilken utsträckning målen med undervisningen har uppnåtts,	G3
Bild III, VFU I, 30 hp	–identifiera och reflektera kring olika bedömningsformer som är lämpliga för eleverna och som är anpassade till lärandemålen,	G3
VFU III, 15 hp	-självständigt planera och genomföra undervisning med utgångspunkt i elevers skilda villkor och förutsättningar,	G10

Lärandeaktiviteter och examination i förhållande till målen

På Linnéuniversitetet pågår ett försöksprojekt där ämneslärare läser sitt ämne i en verksamhetsförlagd profil. Detta innebär att studenterna är ute i skolan tio dagar per termin. Exempel där mål 5 behandlas i utbildningen är genom uppgifter som genomförs under studenternas VI-dagar (verksamhetsintegrerade dagar). Med sig ut har studenterna olika uppgifter liknande de didaktiska tillämpningar de genomfört i ämneskurserna. Här ges möjlighet att pröva, utvärdera och utveckla undervisning med elever och med stöd av handledare i en autentisk praktik med ett särskilt innehållsfokus. De uppgifter som genomförs ute på studentens VI-skola examineras sedan på högskolan vid gemensamma seminarier samt genom skriftliga, reflekterande inlämningsuppgifter. Exempel på VI-uppgift: *Planering och genomförande av undervisningssituation*. Studenten ska i denna delkurs planera, genomföra, analysera och utvärdera ett lektionstillfälle. Utifrån den didaktiska triangel som studeras i delkursen reflekterar studenten över en vald undervisningssituation. Aktuella frågor kan vara: *Vad är syftet med uppgiften? Vilka lärandemål strävar arbetet att nå? Hur planerar du att designa din undervisning för att nå målen? Vilka metoder kan vara bäst lämpade för uppgiften? Varför? Hur ser relationen mellan ämnet/innehållet, elevernas delaktighet och dina ramar och strukturer ut? I din utvärdering av arbetet – vilka förändringar kan göras för att förbättra din undervisningssituation?* Uppgiften examineras vid ett seminarium där studenterna presenterar och reflekterar över sin undervisningssituation samt genom en skriftlig rapport där bild och text ingår.

Ytterligare ett exempel på hur VI-dagarna kan användas för att synliggöra aspekter av lärarens arbete som tidigare varit problematiskt att konkretisera är en uppgift som handlar om bedömning och betygsättning av kunskaper i ämnet bild i grundskolans 7-9 eller gymnasieskolan. I anvisningarna till denna VI-uppgift står:

"Studenten ska utifrån bildämnets styrdokument, VI-lärarens pedagogiska planering och uppgiftsbeskrivning reflektera kring bedömning och betygsättning i ett valt arbetsområde i ämnet bild. Elevers bildproduktioner samlas in och dokumenteras för att sedan bilda underlag för ett eget förslag på bedömning som diskuteras med ansvarig VI-lärare. Uppgiften examineras genom en gemensam redovisning och sammanfattning på bildavdelningen utifrån medtagna elevarbeten."

Studenterna får under sina VI-dagar egna erfarenheter av elevers bildarbete som blir ett empiriskt material som ligger till grund för seminariet om betyg och bedömning på högskolan. Då elevernas bildarbete dokumenteras och medtages till seminariet och används i relation till bedömningsmatriser och teorier om bedömning, blir relationen mellan teori och praktik synliggjord och aktuell för studenterna. Exempel: VFU. Under sin VFU-kurs stärks ytterligare studenternas möjlighet att utveckla sin färdighet och förmåga i praktiska situationer, genom egna undervisningserfarenheter och genom att observera sin handledares praktik. Studenterna examineras genom handledarens fortlöpande avstämningar och bedömningar av planerad och genomförd undervisning samt genom uppföljande samtal i samband med universitetslärares besök. Under studentens VFU-perioder ökar succesivt studentens självständighet i att planera, genomföra och utvärdera sin undervisning. I den gemensamma VFU-guide som utarbetats för ämneslärarprogrammet anges bedömningskriterier för godkänd VFU. För att få godkänt i VFU 1 krävs exempelvis att studenten under handledning ska kunna planera och genomföra undervisning som är ändamålsenlig samt anpassad och begriplig för eleverna. I VFU3 skall studenten kunna självständigt planera, genomföra och utvärdera undervisning samt tillförsäkra elevinflytande i hela processen för att nå upp till betyget godkänt.

Värdering och analys

Vår bedömning är att det finns tydliga kopplingar mellan examensmål 5 och kursmålen i stora delar av utbildningen. Den verksamhetsintegrerade profilen, där studenten är ute i skolverksamheten tio dagar per termin under ett läsår, möjliggör en tydlig koppling mellan teori och praktik och utgör en av utbildningens styrkor. Examensmålet ingår i ämneskurserna där didaktik och läroplansteori, bildämnets historia, olika ämneskonceptioner och metoder behandlas. I ämneskurserna genomför även studenterna didaktiska tillämpningar med fokus på att planera, genomföra, analysera och utveckla ett undervisningsmoment. Utöver detta genomför studenten ett antal VI-uppgifter på sina verksamhetsförlagda dagar som sedan examineras inne på högskolan (se exempel ovan). Därtill tillkommer VFU som innebär rikliga tillfällen att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten. Ett utvecklingsområde som för närvarande arbetas med är att förstärka momenten om betyg och bedömning i ämneskurserna. Det är ett område som studenterna i sina utvärderingar efterlyst mer kunskaper om. Den verksamhetsintegrerade profilen ger nya möjligheter att behandla området. Betyg och bedömning, med fokus på lärarens formativa bedömning, är en viktig

aspekt för att utveckla undervisningen och den pedagogiska situationen i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

I beredande och beslutande organ som NLU ansvarar över praktiserar en aktiv jämställdhetspolicy. Detta gäller både student- och lärarrepresentation. Jämställdhetsperspektivet avspeglas också i de lokala reglerna för hur kursplaner ska utformas genom föreskriften att både för- och efternamn på författare ska skrivas ut, för att synliggöra att både manliga och kvinnliga författare och forskare är representerade. Det finns också rikligt med exempel på litteratur som behandlar jämställdhet i kursplanerna. För att göra utbildningen mer attraktiv för både män och kvinnor granskas digitalt och tryckt annonseringsmaterial. I marknadsföringen förmedlas ett jämställdhetsperspektiv genom text och bild, vilket innebär att såväl män som kvinnor adresseras och representeras som studenter vid utbildningen. Jämställdhetsperspektivet är också framskrivet i lärarutbildningens utbildningsplaner som ett av fyra perspektiv som specifikt ska hanteras och är integrerat i ämneskurserna (se del 1).

Området jämställdhet är väl representerat i ämneslärarprogrammet med inriktning mot bild. Detta område har en självklar plats i studier kring ungdomskultur och media såväl som inom reklam och bildretorik. Jämställdhet finns med som mål i kursplanerna och förekommer ofta i litteraturen. Inom bildanalys och i olika workshops genomför studenterna undersökningar som utgår från frågor om jämställdhet. Exempel 1: *"Diskursanalys. En diskurs är ett sätt att framställa och tala om ett koncept eller ett tema. Gör en jämförande analys av hur diskursen kring maskulinitet och femininitet ser ut i ett livsstilsmagasin riktat till män, respektive kvinnor från 2018 (se anvisningar)".* Uppgiften examineras i gestaltande form, där studenterna sammanställer och presenterar sitt resultat i bild och text. Undersökningen ingår sedan i en reflekterande skriftlig inlämningsuppgift.

Exempel 2: Inför litteraturseminarium får studenterna ofta instuderingsfrågor som sedan ligger till grund för diskussioner under seminariet. Instuderingsfrågorna lämnas också in skriftligen på bildpedagogikens lärplattform. Ett exempel på en instuderingsfråga som har ett jämställdhetsperspektiv är följande: *"I en analys av hur media framställer kön kan det vara en hjälp att se kvinnligt och manligt som varandras motpoler. Kulturhistoriskt har mannen ofta fått representera kultur och förnuft medan kvinnan förknippas med naturen och känslolivet. Genom att belysa motsattpar såsom aktiv/passiv, själ/kropp, offentlig/privat mm i relation till kvinnligt respektive manligt kan vi se hur kön beskrivs i media. Förutom metoden att skilja på könen (binära oppositioner) så talar man i litteraturen om principen att göra det manliga till norm. Diskutera uttrycket och ge exempel på vad det innebär i praktiken".*

Värdering och analys

Då bildpedagogik som ämne rör sig inom området visuell kultur blir frågor rörande genus, klass, etnicitet och mångfald naturliga inslag i undervisningen. Ämnets ansvar för att utbilda lärare som i sin undervisning kan bidra till att framtida elever kan orientera sig i, och förhålla sig kritisk till, en värld som blir alltmer visuell och multimodal återspeglas i mycket av den litteratur som finns i kurserna. Frågor kring jämställdhet behandlas i kurslitteratur och i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

För att säkerställa utbildningens kvalitet i fråga om innehåll, genomförande och examination finns centralt administrerade system såväl som system inom ämnet. På central nivå genomförs digitala utvärderingar efter avslutad kurs som sammanställs, kommenteras av kursansvarig, arkiveras och återkopplas till studenterna. NLU och programrådet för ämneslärarexamen har ett övergripande ansvar för att ett systematiskt kvalitetsarbete genomförs kontinuerligt (se del 1).

På ämnesnivå sker kvalitetsutveckling och uppföljning genom regelbundna ämnesträffar där samtliga lärare i ämnet medverkar. På dessa träffar diskuteras kursutveckling, examinationsförfarande och annat som rör utbildning och kvalitetsfrågor. Även mer övergripande frågor som vetenskaplig förankring i utbildningen, den didaktiska strimman i kurserna och gestaltande konstnärligt arbete följs upp och utvärderas. Lärarutbildningsansvarig i ämnet har ett speciellt ansvar för att utveckla och revidera studieguider, se över litteraturlistor och kursplaner kontinuerligt för att säkra kvalitet i utbildningen.

Samtliga kursplaner inom ämnet har granskats av lärarutbildningsansvarig i ämnet och reviderats det senaste året som ett led i NLU och programrådets satsning på utveckling av ämnesdidaktik och metodik i samtliga ämneskurser i ämneslärarutbildningen (se del 1). Genom denna revidering har det ämnesdidaktiska innehållet avsevärt förstärkts i bildpedagogikens kurser.

Ytterligare en kvalitetsäkringsåtgärd som vidtagits inom ämnet bild är de anonyma utvärderingar som genomförs efter varje delkurs. I utvärderingen ges studenterna möjlighet att kommentera och lämna förslag på eventuella förbättringar i kurserna vad gäller innehåll, genomförande och examination. Utvärderingarna sammanställs av kursansvarig och återkopplas till studenterna med kommentarer från kursansvarig. Studenternas röster blir även hörda i de workbook-samtal som sker med varje student regelbundet under utbildningen (se studentperspektiv).

Kvarvaro

Kvarvaronivån för ämneslärarstudenter som påbörjade utbildningen 2014 är i stort sett jämförbar med siffror för riket i stort (termin 3 för årskull 2014: riket 64 procent, Lnu 65 procent).

Studenter inom lärarutbildningen med ingångsämne bild är förhållandevis få till antalet. En utveckling som visat sig under senare år är att studenter i högre grad än tidigare rör sig mellan kurser och designar sin egen utbildning inom de ramar som universitetet erbjuder. Exempelvis läser studenter bildpedagogik som fristående kurs upp till 90 hp med intentionen att sedan komplettera med pedagogiska/didaktiska studier inom KPU (Kompletterande pedagogisk utbildning). Det är inte ovanligt att dessa studenter också har med sig erfarenhet av tjänstgöring inom grundskola och gymnasium. Även studenter som börjat sin utbildning inom ämneslärarprogrammet lämnar allt oftare programmet för KPU. Dessa studenter syns inte i lärarutbildningens dokumentation av antal aktiva studenter i ämneslärarprogrammet, men återfinns dock i statistiken över KPU.

För de studenter som funderar på att avsluta sina studier erbjuds ett samtal med både programansvarig och studie- och yrkesvägledare. Samtalet leder ibland till att studenten blir kvar på utbildningen eller tar ett studieuppehåll. Vanligtvis beror studieavbrottet på att studenten valt fel utbildning eller har svårigheter att klara utbildningen. På universitetet finns en rad stödåtgärder för studenter som läser ämneslärarprogrammet. För studenter med funktionsnedsättning finns pedagogiskt stöd, exempelvis anteckningsstöd, kurslitteratur i anpassat format (talböcker), mentorstöd, extra handledning i samband med examensarbete samt anpassad examination. Alla studenter vid Linnéuniversitetet erbjuds även stöd i samband med akademiskt skrivande och studieteknik via Studieverkstaden. Ämnet erbjuder även stöd och individuella lösningar såsom omexaminationer vid längre tids sjukdom.

Värdering och analys

Som beskrivs ovan finns utarbetade system för att hantera uppföljning, utvärdering och återkoppling. Här finns dock utrymme att ytterligare följa upp och säkerställa kvaliteten vad gäller förändringar och utveckling av kursplaner i relation till examensmålen. Ett problemområde som identifierats är studenters, i vissa fall, svårigheter att uttrycka sig i skrift vilket får konsekvenser i ett senare skede i utbildningen när det självständiga arbetet ska genomföras. Vid regelbundna ämnesträffar där samtliga lärare i ämnet medverkar har detta diskuterats och ett arbete har inletts för att i första och andra ämneskursen lyfta in större fokus på akademiskt skrivande för att förbereda studenterna inför det självständiga arbetet.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studenternas formella inflytande sker på alla nivåer inom universitetet och studentrepresentanter finns i universitetsstyrelsen, samtliga fakultetsstyrelser, NLU och i programrådet för ämneslärarexamen (se del 1). På institutionsnivå och på ämnesnivå är det programansvarig och kursansvarig som har ansvar för att studenterna görs delaktiga i utbildningens innehåll och genomförande. En förutsättning för delaktighet är tydlig och lättåtkomlig information. Alla kurser i läraryrket använder lärplattformen Mymoodle som ger studenterna möjlighet att ta del av kursens upplägg, kursplan, schema och studieguider. Studenterna har möjligheter att påverka utbildningens innehåll och genomförande via den webbaserade utvärderingen som automatiskt skickas till studenternas e-postadress efter varje kurs. Utvärderingen sammanställs centralt och delges kursansvarig lärare som kommenterar utvärderingen, ger förslag på eventuella åtgärder samt återkopplar till studenterna. Ett vanligt förekommande problem med dessa utvärderingar är den låga svarsfrekvensen. För att undvika detta erbjuds ämneslärarna i bild tid till att göra utvärderingen under den sista lektionen på kursen vilket har ökat svarsfrekvensen avsevärt.

Ämneslärares studenterna i bild ges även andra möjligheter att göra sina röster hörda rörande kursernas innehåll och genomförande. Efter varje delkurs genomförs en skriftlig anonym utvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna. Delkursutvärderingen fokuserar på innehåll, genomförande och litteratur på ett mer kursrelaterat sätt och ger kursansvarig tydligare anvisningar om studenternas synpunkter på kursen. Inom ämnesläraryrket i bild används också en workbook. I en workbook är kursens alla arbeten samlade och studentens workbook fungerar som en reflektions- och examinationsform. Vid avslutad delkurs genomförs ett workbook-samtal med varje enskild student som varar i 30 minuter. Under samtalet diskuteras studentens workbook men också kursen. Workbook-samtalet innebär att varje student får tillfälle att lämna synpunkter på kursens innehåll och genomförande till kursansvarig lärare. Dessa synpunkter sammanställs eller dokumenteras inte utan är en del i en dialog mellan lärare och student kring kursens utformning och studentens lärande. Samtalet ger dock studenten en möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningen och är ovärderligt för kursansvarig lärare för att få en inblick i hur varje enskild student upplever sin utbildning.

Värdering och analys

Den sammantagna bedömningen är att studenterna i ämnesläraryrket med ingångsämne bild ges möjlighet att ta en aktiv roll i utformandet av sin utbildning såväl genom formella som informella kanaler. Genom studentrepresentation, deltagande på gemensam lärplattform, webbaserade utvärderingar samt genom den närhet mellan student och undervisande lärare/kursansvarig som delkursutvärderingarna och framförallt workbooksamtalen ger goda möjligheter för studenten att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens utformning och innehåll.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Utbildningens utformning i relation till användbarhet och beredskap att möta förändringar i arbetslivet sker genom kontinuerliga inslag i undervisningen där arbetslivsperspektivet berörs. I ämneskurserna studeras ämnets historiska utveckling och sätts i relation till ämnets plats och betydelse i skolan idag. I de didaktiska inslag som finns i varje delkurs betonas särskilt professionen ämneslärare i bild. Studier i ämnets teori och praktik omsätts i examinerande uppgifter under studenternas VI-dagar. VFU-kurserna utgör den del av utbildningen då studenternas för-

beredelser för arbetslivet tydligt framträder. Under utbildningens 20 veckors VFU ges rikliga tillfällen att introduceras i yrket med kvalificerad handledning och under ordnade former. Varje student får vid ämnes-VFU besök av lärare från universitetet. Under besöket genomförs observationer av studentens arbete samt trepartssamtal där student, handledare och besökande lärare deltar (se del 1 för en utvecklad diskussion kring ämneslärarutbildningens relation till arbetsliv och samverkan).

Samverkan med det omgivande samhället

Inom ämneslärarutbildningen med inriktning bild sker samverkan med det omgivande samhället främst genom ett nätverk för ämnet, utveckling av en verksamhetsförlagd profil samt genom kontakter med lärarutbildare inom VFU. *Nätverket för bild* sammanträffas en gång per termin. I nätverket ingår ett hundratal lärare från skolor kring Kalmar och Växjö. En av intentionerna med nätverksträffarna är att lärarutbildare på universitetet och lärarutbildare på fältet kan mötas för att diskutera aktuell forskning och utvecklingsfrågor för ämnet. Teman som har behandlats under nätverksträffar är interkulturell bildundervisning, digitala medier i bildämnet och betyg och bedömning. En strävan på nätverksträffarna är att på något sätt presentera aktuell forskning under de teman som behandlas. Exempelvis presenterades en av institutionens licentiatuppsatser *Split Vision – En studie av designprocessen som lärprocess i ett utbildningssammanhang* vid en nätverksträff med temat design. I samband med detta och utifrån de frågor som uppsatsen aktualiserade diskuterades hur lärare ute i grundskola och på gymnasium arbetar med design i undervisningen. Bildämnets nätverksträffar fyller också en viktig funktion för att knyta närmare kontakt mellan lärarutbildare vid universitetet och lärare i bild i grundskola/gymnasium inför kommande VFU perioder.

Utvecklingen av en *verksamhetsintegrerad profil* (VI-profil) inleddes för ämnet bild hösten 2018. Profilen innebär goda möjligheter till ett nära samarbete mellan den universitetsförlagda utbildningen och den verksamhetsintegrerade utbildningen. För utvecklandet av VI-profilen har medel tillskjutits av NLU. För studenterna innebär profilen att kopplingen mellan teoretiska studier och den framtida professionen blir tydlig då de i utbildningen har med sig uppgifter från universitetet som ska genomföras ute i verksamheten under VI-dagarna. Dessa uppgifter examineras sedan inne på universitetet.

Då de uppgifter som studenten ska genomföra är utformade utifrån kursernas innehåll medför detta att studentens universitetsförlagda utbildning får en aktualitet även för studentens VI-lärare. På samma sätt ger VI-dagarna en möjlighet för lärarutbildare på universitetet att hålla kontakt med verksamheten ute i skolor i det närliggande samhället. Då VI-profilen är under uppbyggnad har rutiner för samverkan ännu inte färdigutvecklats men intentionen är regelbundna träffar mellan lärarutbildare på universitetet och VI-lärare där innehåll och utformning av studenternas uppgifter, närvaro och deltagande i undervisningen samt andra aktuella frågor diskuteras.

VFU-kurserna ger ytterligare en möjlighet att samverka med det omgivande samhället. På sin VFU kan studenten använda sina kunskaper och utveckla beredskap för att möta förändringar i arbetslivet.

Värdering och analys

Sammantaget är bilden att utbildningen är utformad för att vara användbar och relevant för att möta förändringar i arbetslivet. Utbildningen är även utformad så att studenten ges möjlighet att ha relevant samverkan med det omgivande samhället i relation till sin framtida profession. Detta sker genom ämnesdidaktiska kontinuerliga inslag i undervisningen på universitetet, genom utbildningens verksamhetsintegrerade profil samt genom de ämnesrelaterade VFU-kurserna.

Översynen visar också att det finns en beredskap för att möta samtida förändringar, men också att det krävs extra resurser för att utveckla vissa områden. De skolrelaterade nätverken som finansieras av NLU och medverkande fakulteter är exempel på detta. Nätverken ger rika möjligheter för universitetslärare och verksamma lärare att utveckla kompetens kring aktuella frågor som berör verksamheten från årskurs 1 till gymnasiet. Ett annat pågående utvecklingsprojekt är det ovan beskrivna VI-projektet i ämneskurserna i bildpedagogik i Kalmar som innebär ökade möjligheter för studenter att delta i undervisning och genomföra didaktiska uppgifter som är väl förankrade i skolverksamheten och är även en mötesplats för universitets- och verksamma lärare. Projektet är ännu inte avslutat men den återkoppling som hittills gjorts är övervägande positiva och ett arbete pågår i syfte att vidareutveckla erfarenheterna från VI-projektet i syfte att stärka professionsanknytningen för samtliga ämneslärarstudenter på sikt.

För att ge studenterna en god beredskap att handskas med mångkultur och flerspråkighet i skolan har det gjorts en programövergripande satsning på att stärka interkulturella aspekter av utbildningen. Ett stödmaterial har tagits fram och ämnena får råd i hur mångkultur kan kopplas till ämnesdidaktiken. Utifrån resultaten från en genomförd utredning om vilken interkulturell kompetens blivande lärare behöver, kommer det fortsatta arbetet att fokusera på implementering av kursmål, examinationer samt progressionslinjer.

För att stärka ämnets konstnärliga/kulturella profil är ett samarbete med olika kulturinstitutioner inom kommunen under utveckling. Bildämnet har tidigare haft ett nära samarbete med Konstmuseet i Kalmar där studenter haft möjlighet att möta barngrupper i olika konstpedagogiska situationer. Av olika anledningar har detta samarbete legat nere men kontakter har tagits för att starta upp och utveckla ett väl fungerande samarbete mellan våra institutioner på nytt.

Ytterligare ett utvecklingsområde är studenternas möjlighet till internationella kontakter med lärarutbildningar i andra länder. Bildavdelningen har under många år haft ett samarbete med ett universitet i Gambia som nu håller på att avslutas. Nya internationella kontakter är under uppbyggnad. Medel har sökt från international Office för ett besök på lärarutbildningen vid The University of Auckland, New Zealand. Besöket syftar till att främja såväl lärar- som studentutbyte.